

Postbus 856 | 5201 AW | 's-Hertogenbosch

AangetekendProvincie Noord-Brabant
T.a.v. Formateur de heer mr. drs. P. Verhoeve
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
formateur@brabant.nldatum woensdag 26 april 2023
onderwerp Inbreng Enexis formatie 2023

kenmerk 25323

Geachte heer Verhoeve,

Met het oog op de formatie in Noord-Brabant en uw rol daarbij als formateur sturen wij u hierbij deze brief. Als regionaal netwerkbedrijf en maatschappelijk partner van uw provincie geven wij u en de partijen aan tafel graag een aantal aandachtspunten mee op het gebied van de energievoorziening, energietransitie en leveringszekerheid. Het provinciebestuur kan immers ook de aankomende bestuursperiode vanuit haar rol en verantwoordelijkheden helpen bij het maken van maatschappelijk verantwoorde beleidskeuzes. Dit alles met als doel om inwoners en bedrijven te voorzien van de benodigde elektriciteit, (groen) gas en (op termijn) waterstof.

ENERGIETRANSITIE IN VOLLE GANG, MAAR TEGELIJK NU ONDER DRUK

Sinds jaar en dag werken we in Noord-Brabant samen met de provincie om de uitdagingen van de energietransitie aan te gaan. We investeren extra in de uitbreiding van onze netten. Om uitbreiding en verduurzaming van het Brabantse energiesysteem in goede banen te leiden én te versnellen werken we nu ook samen met de provincie, gemeenten, VNO-NCW, de TUE en TenneT in de Energy Board en de Brabant Brede (RES) Stuurgroep. Tegelijkertijd is echter is nog veel werk te verzetten. Zeker nu we te maken hebben met netcongestie en grote tekorten aan technisch personeel en de miljoeneninvesteringen in forse uitbreiding van onze netten.

Naast deze uitdagingen zorgt de huidige stikstofimpasse voor grote vertragingen in uitbreidingsprojecten van netbeheerders, iets dat (mede) leidt tot een domino-effect aan vertragingen in andere sectoren. De provincie Noord-Brabant heeft de natuurdoelanalyses reeds uitgevoerd en een bouwstop op nieuwe projecten afgekondigd die voor stikstofuitstoot kunnen zorgen. De aanleg van elektriciteitskabels en elektriciteitsstations door ons als netbeheerder vallen daar ook onder. Dat betekent op termijn dat de noodzakelijke capaciteitsuitbreiding van het elektriciteitsnet in Brabant mogelijk stil komt te liggen, waardoor (nieuwe) woningen, bedrijven en maatschappelijke organisaties niet aangesloten kunnen worden.

WAAR KAN DE PROVINCIE NU HELPEN EN HET VERSCHIL MAKEN?

I. Prioriteer aanleg energie-infrastructuur die onmisbaar is voor burgers en bedrijven

Bij energie-infrastructuurprojecten komt alleen bij de aanleg ervan beperkt stikstof vrij. Voor deze projecten hoeft dus alleen tijdelijk de benodigde stikstofruimte worden toegewezen, na de voltooiing van het project kan de ruimte voor andere doeleinden worden ingezet. Tevens draagt de realisatie van deze projecten vervolgens zelf positief bij aan de energie-transitie en het verminderen van CO₂- en stikstofdeposities.

Wij roepen het Rijk, maar ook de provincie Brabant dan ook op om actie te ondernemen op vergunningverlening van deze projecten. De maatschappelijke gevolgen van het stilvallen van onze projecten voor de woningbouw, bedrijvigheid, duurzame energie, industrie, openbaar vervoer en openbare verlichting, staan namelijk niet in verhouding tot de *daadwerkelijke en tijdelijke uitstoot* van stikstof.

Hierbij maken wij onderscheid tussen een oplossing voor de korte en voor de lange(re) termijn:

- Voor de korte termijn roepen wij de provincies op om samen met ons bij de Minister van EZK aan te dringen op het creëren van snelle, duidelijke en voorspelbare processen voor netbeheerders bij het behandelen van de ecologische beoordelingen (natuurtoetsen) en voortoetsen zodat hiermee de benodigde vergunningen kunnen worden aangevraagd en afgegeven.
- Voor de langere termijn roepen wij de provincie, als zij bevoegd gezag is bij projecten, op tot het creëren van een prioritaire *aparte categorie* voor energie-infrastructuurprojecten bij het toewijzen van stikstofruimte.

II. Energieplanologie voor slimme benutting én uitbreiding van het net op de juiste plekken

De energietransitie vraagt om een goede ruimtelijke inpassing, zeker bij grootschalige woningbouw en de duurzame omschakeling van het bedrijfsleven. Waar voorheen de beschikbaarheid van de energie-infrastructuur als een gegeven werd beschouwd, is dit tegenwoordig door schaarste op het elektriciteitsnet niet meer vanzelfsprekend. Door 'aan de voorkant' goede keuzes te maken waar we opwek en afname van energie ontwikkelen, kunnen we de ruimte op het bestaande net efficiënter benutten en gericht investeren in netuitbreiding. Wij roepen de provincie daarom op om samen met Enexis aan de slag te gaan met zogenoemde *energieplanologie* waardoor energie-infrastructuur integraal en op voorhand wordt meegenomen in (provinciale) gebiedsontwikkelingsplannen.

Daarnaast roepen wij de provincie op om ook nu al keuzes te maken over welke ontwikkelingen prioriteit dienen te krijgen, zodat wij de energie-infrastructuur als eerste kunnen realiseren daar waar die het meeste maatschappelijke waarde oplevert. We werken hierin reeds samen in het kader van het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (PMIEK). Het ontwikkelen van een provinciale energievisie helpt in dat kader zeer.

III. Verkort vergunningsprocedures om de energietransitie te versnellen

Op dit moment kost het ons als netbeheerder 5 tot 7 jaar om een nieuw Hoogspanningsstation te realiseren. Daadwerkelijke bouw daarvan duurt 2 jaar, de rest van de tijd gaat op aan gemeentelijke en/of provinciale vergunningsprocedures. Een versnelling van de provinciale vergunningsprocedures zou enorm helpen om meer bedrijven en inwoners sneller op het elektriciteitsnet aan te sluiten.

IV. Geef netbeheerder investeringszekerheid door vroegtijdig inzicht te geven in duurzame opwekprojecten

Voor veel duurzame opwekprojecten zoals wind- of zonneparken, geldt dat pas laat in het (besluitvormings-)proces een definitief besluit wordt genomen over de omvang van de opwek. Om deze projecten tijdig aan te sluiten is het van belang om zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen over de omvang. Zo kunnen wij hier tijdig rekening mee houden in onze plannen en investeringen.

TOT SLOT

Ik hoop u met deze brief een aantal nuttige aandachtspunten te hebben meegegeven. Mocht u vragen hebben, schroom dan niet om contact op te nemen met mij of mijn collega's Robert Aerts en Arno Uijlenhoet, Strategisch adviseurs Energiesysteem & Transitie Noord-Brabant via robert.aerts@enexis.nl en 06-11263068 of arno.uijlenhoet@enexis.nl en 06-42115535.

Als netbeheerder van Noord-Brabant zetten we onze nauwe samenwerking graag voort. Alleen samen maken we de energietransitie mogelijk en bouwen we aan een betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst.

Rest mij nog u veel succes te wensen met de formatie.

Hoogachtend,

Jeroen Sanders

Lid van de Raad van Bestuur / CTO Enexis Holding N.V.

OVER ENEXIS

Enexis is de regionale netbeheerder voor elektriciteit en gas in de provincies Groningen, Drenthe, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg, met provincies en gemeenten als onze aandeelhouders. Met 5.100 collega's werken wij iedere dag aan de aanleg, beheer en onderhoud van onze midden- en laagspanningsnetten en lagedruk gasnetten die bij elkaar 190.000 kilometer lang zijn. Enexis zorgt voor de infrastructuur en aansluitingen van ruim 3 miljoen huishoudens, bedrijven en instellingen én de bijbehorende verbindingen naar het landelijke hoogspanningsnet van TenneT en het hogedruk gasnet van Gasunie/GTS.